

επεξηγηματικής έκθεσης που εκπονείται εντός ευλόγου χρόνου από τον Παραχωρησιούχο. Η έκθεση αυτή διαβιβάζεται στο Δημόσιο, στον Αρμόδιο Ασφαλείας και στις Υπηρεσίες Έκτακτης Ανάγκης το αργότερο εντός μηνός από την σύνταξή της. Σε περίπτωση που έχει συνταχθεί έκθεση έρευνας όπου αναλύονται οι περιστάσεις του περιστατικού ή ατυχήματος ή τα συμπεράσματα που μπορούν να συναχθούν από αυτό, ο Παραχωρησιούχος διαβιβάζει την έκθεση αυτή στο Δημόσιο, τον Αρμόδιο Ασφαλείας και τις Υπηρεσίες Εκτάκτου Ανάγκης το αργότερο εντός μηνός από την ημερομηνία που παρέλαβε την έκθεση.

- 23.2.5** Ο Παραχωρησιούχος υποχρεούται να παρέχει στους Χρήστες επαρκή πληροφόρηση και έγκαιρη προειδοποίηση για κάθε γεγονός που επηρεάζει την χρήση του Ε.Π. από αυτούς.
- 23.2.6** Ο Παραχωρησιούχος, λαμβάνοντας υπ' όψιν την οδηγία 2004/54/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και την νομοθεσία σχετικά με την οδική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων, είναι υποχρεωμένος να εκπονήσει έγκαιρα, ώστε να είναι δυνατή η με δαπάνη του ενσωμάτωση των πορισμάτων της στην μελέτη -κατασκευή, λειτουργία και συντήρηση του Έργου και ειδικότερα στο Εγχειρίδιο Λειτουργίας και στο Εγχειρίδιο Επιθεώρησης και Συντήρησης. Μελέτη Ανάλυσης Κινδύνων των Σηράγγων του Έργου η οποία θα αναφέρεται στις σήραγγες άνω των 500 μ. που κατασκευάζει ο Παραχωρησιούχος ή κατασκευάστηκαν από το Δημόσιο και αποτελούν μέρος του Ε.Π. Η μελέτη αυτή θα πρέπει να εκπονηθεί από φορέα ανεξάρτητο του Παραχωρησιούχου, με χρήση λεπτομερούς και επακριβούς μεθοδολογίας που ανταποκρίνεται στις βέλτιστες διατιθέμενες πρακτικές και να λάβει υπόψη της κατ' ελάχιστο όλους τους παράγοντες σχεδιασμού στις σήραγγες του Έργου που επηρεάζουν την ασφάλεια, όπως ιδίως τα χαρακτηριστικά της προβλεπόμενης κυκλοφορίας, το μήκος των σηράγγων, τον τύπο της κυκλοφορίας και τη μορφή των σηράγγων καθώς και τον προβλεπόμενο αριθμό διελεύσεων βαρέων φορτηγών ανά

24ωρο, στην οποία θα περιλαμβάνεται και η ειδική μελέτη σχετικά με την πρόσβαση στις σήραγγες του Έργου οχημάτων που μεταφέρουν επικίνδυνα εμπορεύματα, σε εφαρμογή της παραγρ. 3.7 του Παραρτήματος Ι της οδηγίας 2004/54/ΕΚ.

- 23.2.7** Εντός της πρώτης Αποκλειστικής Τμηματικής Προθεσμίας, ο Παραχωρησιούχος είναι υποχρεωμένος να διορίσει πρόσωπο ως Αρμόδιο Ασφαλείας των σηράγγων του Ε.Π.
- 23.2.8** Ο Αρμόδιος Ασφαλείας θα έχει τα τουλάχιστον ακόλουθα καθήκοντα / αρμοδιότητες:
- (i) επίβλεψη όλων των μέτρων πρόληψης και προστασίας της ασφάλειας των Χρηστών και των εργαζομένων στο Ε.Π.,
 - (ii) προγραμματισμό της οργάνωσης των υπηρεσιών εκτάκτου ανάγκης και σχεδίων δράσης,
 - (iii) προγραμματισμό, εφαρμογή και αξιολόγηση των εκτάκτων μέτρων,
 - (iv) συμμετοχή στον καθορισμό των σχεδίων δράσης και εφαρμογής τυχόν νέων προδιαγραφών στις εγκαταστάσεις υποδομής,
 - (v) εκπαίδευση του επιχειρησιακού προσωπικού,
 - (vi) επίβλεψη της συντήρησης και των επισκευών των εγκαταστάσεων και του εξοπλισμού των σηράγγων του Έργου.
- 23.2.9** Ο Αρμόδιος Ασφαλείας μπορεί να ανήκει στο προσωπικό του Παραχωρησιούχου αλλά είναι ανεξάρτητος σε όλα τα θέματα που σχετίζονται με την ασφάλεια των σηράγγων και δεν δέχεται οδηγίες από τον Παραχωρησιούχο για τα θέματα αυτά.
- 23.2.10** Το Δημόσιο ή οποιαδήποτε εξουσιοδοτημένη από αυτό Αρχή, την οποία έχει προηγουμένα γνωστοποιήσει προς τον Παραχωρησιούχο, δικαιούται να διεξάγει τακτικές επιθεωρήσεις προκειμένου να εξασφαλίζει ότι οι σήραγγες του Έργου είναι σύμφωνες με τις απαιτήσεις της Σύμβασης. Το διάστημα μεταξύ δύο διαδοχικών επιθεωρήσεων δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τρία (3) έτη.

Δραστηριότητα της κάθε επιθεώρησης μπορεί να είναι η διενέργεια Άσκησης Ετοιμότητας κατ' εντολή του Δημοσίου ή της ανωτέρω Αρχής την οποία ο Παραχωρησιούχος είναι υποχρεωμένος να εκτελέσει.

23.2.11 Ο Παραχωρησιούχος, δια του Αρμόδιου Ασφαλείας είναι υποχρεωμένος, κατά τακτά χρονικά διαστήματα που θα προβλέπονται στο Εγχειρίδιο Λειτουργίας, να πραγματοποιεί Ασκήσεις Ετοιμότητας στο Έργο. Οι Ασκήσεις Ετοιμότητας διεξάγονται με συμμετοχή των Υπηρεσιών Έκτακτης Ανάγκης και του σχετικού προσωπικού του Παραχωρησιούχου και πρέπει, κατά το δυνατόν να προγραμματίζονται σε ώρες μειωμένης κυκλοφορίας στο Έργο. Για το σκοπό εκτέλεσης των ανωτέρω ασκήσεων, ο Παραχωρησιούχος δύναται να διακόπτει τη λειτουργία του Έργου για τη χρονική περίοδο που προβλέπεται στο Εγχειρίδιο Λειτουργίας.

23.2.12 Ο Παραχωρησιούχος υποχρεούται να εξασφαλίσει:

- (i) με τη συνδρομή του Δημοσίου σε θέματα αδειοδότησης, την ύπαρξη συστήματος μετάδοσης ραδιοφωνικών συχνοτήτων εντός των σηράγγων με ειδικές συχνότητες για χρήσεις εκτάκτου ανάγκης,
- (ii) εξοπλισμό των σηράγγων σε τρόπο ώστε να εξασφαλίζεται η συνεχής λειτουργία συσκευών επικοινωνίας όπως αυτών της κινητής τηλεφωνίας. Σε περίπτωση που Χρήστης καλεί τον αριθμό 112 (ή όποιον άλλον αριθμό τηλεφώνου έκτακτης ανάγκης που μπορεί να χρησιμοποιείται στην Ελλάδα κατά την Περίοδο Παραχώρησης ή αποδοθεί ειδικά στον Παραχωρησιούχο για το συγκεκριμένο Έργο) από το κινητό του τηλέφωνο εντός της σήραγγας, ο Παραχωρησιούχος θα πρέπει καταβάλει κάθε εύλογη προσπάθεια για να εξασφαλίσει ότι θα ειδοποιείται πρώτος από τον παροχέα της κινητής τηλεφωνίας.

23.3 Διαθεσιμότητα του Έργου

23.3.1 Ο Παραχωρησιούχος οφείλει να συμμορφώνεται πάντοτε με τα Εγχειρίδια Λειτουργίας και Επιθεώρησης και

Συντήρησης και να συντηρεί, να διατηρεί σε καλή λειτουργική κατάσταση και να ανανεώνει, να αντικαθιστά και να αναβαθμίζει, στο μέτρο που είναι εύλογα αναγκαίο, τα επί μέρους στοιχεία του Ε.Π. που επιδέχονται παρόμοιες παρεμβάσεις.

23.3.2 Εάν οποιαδήποτε προγραμματισμένη συντήρηση, επιδιόρθωση ή άλλες εργασίες καθιστούν αναγκαία τη διακοπή ή την αναστολή της χρήσης ολόκληρου του Ε.Π. ή μέρους αυτού, ή το κλείσιμο αυτών, για οποιοδήποτε χρονικό διάστημα, ο Παραχωρησιούχος οφείλει να ενημερώσει προηγουμένως το Δημόσιο και τους Χρήστες. Ως προγραμματισμένες θεωρούνται οι εργασίες που προβλέπονται στο εγχειρίδιο Επιθεώρησης και Συντήρησης. Προκειμένου περί εργασιών που είναι αποτέλεσμα εκτάκτων περιστατικών, ο Παραχωρησιούχος υποχρεούται να ενημερώνει τους Χρήστες και το Δημόσιο το συντομότερο δυνατόν και με την κατά το δυνατόν ακριβέστερη ένδειξη περί της έκτασης και διάρκειάς τους.

23.3.3 Ο Παραχωρησιούχος υποχρεούται να συντηρεί και έχει σε συνεχή λειτουργία όλα τα συστήματα / διατάξεις / συσκευές / εγκαταστάσεις ασφαλείας, ρύθμισης και ελέγχου της κυκλοφορίας, που απαιτούνται για τη λειτουργία του Έργου σε υψηλό και ασφαλές επίπεδο λειτουργίας και εξυπηρέτησης. Ειδικότερα:

- (i) Ο Παραχωρησιούχος θα εκτελεί τη συντήρηση και θα λειτουργεί τα συστήματα, εγκαταστάσεις, κλπ. σύμφωνα με τα εγκεκριμένα Εγχειρίδια Επιθεώρησης και Συντήρησης και Λειτουργίας.
- (ii) Η διακοπή της λειτουργίας ενός συστήματος, εγκατάστασης κλπ. για συντήρηση θα προγραμματίζεται.
- (iii) Η αιφνίδια διακοπή λειτουργίας ενός συστήματος, εγκατάστασης κλπ., λόγω βλάβης, θα αποκαθίσταται εντός του χρόνου που προδιαγράφεται στην Ε.Σ.Υ., τον Κ.Μ.Ε. και/ή την Τ.Σ.Υ. Για όσες περιπτώσεις δεν προδιαγράφονται θα ισχύει ο ελάχιστος δυνατός χρόνος.

23.3.4 Ο Παραχωρησιούχος υποχρεούται να προγραμματίζει το κλείσιμο λωρίδων κυκλοφορίας ή τον αποκλεισμό μέρους του οδοστρώματος κατά το δυνατόν σε περιόδους κατά τις οποίες η προβλεπόμενη κυκλοφορία είναι μικρότερη από την κυκλοφοριακή ικανότητα της παραμένουσας σε κυκλοφοριακή χρήση διατομής. Ειδικότερα:

- (i) Το κλείσιμο των λωρίδων κυκλοφορίας, ή άλλοι συναφείς περιορισμοί της διατομής του οδοστρώματος για συντήρηση ή άλλους σκοπούς πρέπει να περιορίζονται στο ελάχιστο και θα γίνονται μόνο κατόπιν σχετικής έγκρισης του Δημοσίου την οποία αυτό δε θα αρνείται ή καθυστερεί αδικαιολόγητα και η οποία θα θεωρείται ότι έχει δοθεί εάν παρέλθει άπρακτη προθεσμία πέντε (5) ημερών από την υποβολή του αιτήματος. Ο Παραχωρησιούχος οφείλει να μεριμνά για την έγκαιρη λήψη των εγκρίσεων αυτών. Για έκτακτα περιστατικά δεν απαιτείται τέτοια έγκριση, απαιτείται όμως ενημέρωση του Δημοσίου και των Χρηστών το συντομότερο δυνατό και σύμφωνα με τα Εγχειρίδια Λειτουργίας και Επιθεώρησης και Συντήρησης.
- (ii) Ο Παραχωρησιούχος υποχρεούται να συνεργάζεται και να βοηθά τις αστυνομικές αρχές για τον έλεγχο της κυκλοφορίας κατά τη διάρκεια εκτάκτων περιστατικών.
- (iii) Ο Παραχωρησιούχος υποχρεούται σε συνεργασία και με τις οδηγίες του Δημοσίου να καταρτίσει σχέδια αντιμετώπισης εκτάκτων καταστάσεων στο Έργο ή άλλης έκτακτης κατάστασης που απαιτεί άμεση αντιμετώπιση μέσω της Λειτουργίας του Έργου, όπως:
 - αναστολή είσπραξης διοδίων,
 - κλείσιμο του Έργου σε τμήματα αυτού (μικρά ή μεγαλύτερα) μεταξύ κόμβων στη μία ή και στις δύο κατευθύνσεις,
 - εκδήλωση πυρκαϊάς εντός σήραγγας,

- κάθε άλλη κατάσταση που η αντιμετώπισή της θεωρείται δικαιολογημένα αναγκαία από το Ελληνικό Δημόσιο για την ασφάλεια των Χρηστών και την προστασία του Περιβάλλοντος.

23.3.5 Στο τέλος κάθε εξαμηνιαίας περιόδου, ο Παραχωρησιούχος πρέπει να παρέχει στο Δημόσιο έκθεση με όλες τις εργασίες επιθεώρησης, συντήρησης, επιδιόρθωσης και τεχνικής βελτίωσης οι οποίες πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια της προηγούμενης περιόδου στο Ε.Π. Η έκθεση αυτή πρέπει να περιλαμβάνει επίσης και το πρόγραμμα δραστηριοτήτων των δύο επομένων εξαμήνων.

23.3.6 Ο Παραχωρησιούχος θα παρέχει στο Δημόσιο την πρόσβαση στο Ε.Π. που απαιτείται ευλόγως από το Δημόσιο ώστε να δύναται να διεξάγει επιθεωρήσεις επί όλων των ουσικωδών θεμάτων της λειτουργίας και συντήρησης του Ε.Π. για όλη τη διάρκεια της Περιόδου Λειτουργίας, συμπεριλαμβανομένης της παρακολούθησης και του ελέγχου της απόδοσης του Παραχωρησιούχου σε σχέση με τις υποχρεώσεις του βάσει του παρόντος Άρθρου.

23.4 Αστυνόμευση του Έργου - Σχέδια Δράσης

23.4.1 Μετά την υπογραφή της Σύμβασης, ο Παραχωρησιούχος οφείλει να έρθει σε επαφή με τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης, ώστε έγκαιρα να ρυθμίσουν από κοινού, με σχετική συμφωνία, τις υπηρεσίες αστυνόμευσης και πυρόσβεσης του Έργου. Ο Παραχωρησιούχος θα εξασφαλίζει και θα συντηρεί με δικές του δαπάνες τον εξοπλισμό και τις κατάλληλες εγκαταστάσεις εξυπηρέτησης του απαραίτητου προσωπικού της Ελληνικής Αστυνομίας και της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο Προσάρτημα 2 της παρούσας (Άρθρο 2.7.3). Κάθε άλλη δαπάνη σχετική με την αστυνόμευση και πυρόσβεση (όπως λ.χ. μισθοδοσία προσωπικού, καύσιμα κλπ.) βαρύνει το Δημόσιο.

- 23.4.2** Η συμφωνία αυτή θα ολοκληρωθεί το συντομότερο δυνατόν και πάντως ένα μήνα πριν από την έναρξη της Περιόδου Λειτουργίας και Συντήρησης οποιουδήποτε τμήματος του ΕΠ, η δε συμφωνία αυτή θα έχει ρυθμιστικό χαρακτήρα χωρίς να δημιουργεί περαιτέρω υποχρεώσεις στον Παραχωρησιούχο, πέραν αυτών που προβλέπονται στα Εγχειρίδια Λειτουργίας και Συντήρησης.
- 23.4.3** Ο Παραχωρησιούχος υποχρεούται να εξασφαλίσει την τεχνική αστυνόμευση του Έργου (επιθεώρηση, επισήμανση και αντιμετώπιση έκτακτων συμβάντων, απομάκρυνση οχημάτων, λήψη μέτρων ενημέρωσης των Χρηστών, διαχείριση κυκλοφορίας και συνδρομή στις Αρμόδιες Αρχές) με δικό του προσωπικό και μέσα.
- 23.4.4** Η αστυνόμευση του Έργου από την Ελληνική Αστυνομία είναι ανεξάρτητη από την τεχνική αστυνόμευση του Παραχωρησιούχου, η οποία και διατηρεί την αυτοτέλειά της, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.
- 23.4.5** Για τον σκοπό οργάνωσης της αντιμετώπισης ατυχημάτων ο Παραχωρησιούχος θα εκπονήσει Σχέδια Δράσης. Τα Σχέδια Δράσης αποτελούν μέρος του Εγχειριδίου Λειτουργίας.
- 23.4.6** Ο Παραχωρησιούχος υποχρεούται να καταρτίσει αναλυτικά / λεπτομερειακά Σχέδια Δράσης για κάθε είδος / περίπτωση ατυχήματος. Τα Σχέδια Δράσης θα περιλαμβάνουν σαφείς οδηγίες για τις ενέργειες κάθε ατόμου / υπηρεσίας σε περίπτωση ατυχήματος, ή έστω και κινδύνου ατυχήματος ή οποιασδήποτε κατάστασης έκτακτης ανάγκης. Τα Σχέδια Δράσης θα αποτείνονται τόσο στο προσωπικό του Παραχωρησιούχου, όσο και στις εμπλεκόμενες άλλες Υπηρεσίες Έκτακτης Ανάγκης.
- 23.4.7** Τα Σχέδια Δράσης θα περιλαμβάνουν ενδεικτικά και τα ακόλουθα:
- (i) Είδος/πλήθος κινητοποιούμενων (π.χ. ασθενοφόρων, περιπολικών, πυροσβεστικών, κλπ.) μέσων και ομάδων προσωπικού κατά περίπτωση,

- (ii) Είδος ομάδων διάσωσης, απεγκλωβισμού και τρόπους παροχής πρώτων βοηθειών,
- (iii) Τρόπο / οδούς προσπέλασης ατόμων και μέσων στη θέση ατυχήματος.
- (iv) Αναγκαίο εξοπλισμό για τις ανωτέρω ομάδες,
- (v) Διαίρεση του Έργου σε περιοχές ευθύνης των ομάδων

23.4.8 Τα Σχέδια Δράσης θα επικαιροποιούνται και εκσυγχρονίζονται από τον Παραχωρησιούχο, όπως εκάστοτε απαιτείται (π.χ. σε περιπτώσεις εκσυγχρονισμού των συστημάτων τηλεπικοινωνιακής σύνδεσης, ή μεταστέγασης των αρμοδίων Υπηρεσιών, ή εκσυγχρονισμού μέσων / υλικών πυρόσβεσης, βάσει της εμπειρίας που αποκτάται σταδιακά κλπ.).

23.4.9 Τα Σχέδια Δράσης, όπως εκάστοτε επικαιροποιούνται τελούν υπό την έγκριση των εμπλεκόμενων Αρμοδίων Αρχών (και κυρίως των Υπηρεσιών Έκτακτης Ανάγκης) και του Δημοσίου.

23.4.10 Τα επικαιροποιημένα Σχέδια Δράσης υποβάλλονται προς έγκριση στο Δημόσιο και στις Υπηρεσίες Έκτακτης Ανάγκης. Η προθεσμία προς έγκριση ορίζεται σε τριάντα (30) ημέρες από την υποβολή τους. Σε περίπτωση που η προθεσμία αυτή παρέλθει άπρακτη, τα Σχέδια Δράσης τεκμαίρονται ως εγκριθέντα.

23.5 Εγχειρίδιο Λειτουργίας Ε.Π.

23.5.1 Ο Παραχωρησιούχος υποχρεούται να συντάξει και παραδώσει ένα λεπτομερές και πλήρες Εγχειρίδιο Λειτουργίας ΕΠ σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Προσαρτήματος 2 της παρούσας, με τις οποιεσδήποτε επιρροές του στα έργα Τ.Ε., σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην παρούσα Σύμβαση.

23.5.2 Το Εγχειρίδιο Λειτουργίας πρέπει να περιλαμβάνει:

- (a) τα Σχέδια Δράσης που αφορούν την λειτουργία του Ε.Π. που θα έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα ανωτέρω, και

(b) λεπτομερείς διαδικασίες (που θα αναπτυχθούν σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της παρούσας Σύμβασης και, όπου αρμόζει, με τα Σχέδια Δράσης) για τη λειτουργία του Ε.Π. και ιδίως όσον αφορά:

- (i) τη διαχείριση και ρύθμιση της κυκλοφορίας και των περιορισμών της κυκλοφορίας,
- (ii) τις διαδικασίες αντιμετώπισης εκτάκτων περιστατικών, περιλαμβανομένων, σε περίπτωση ατυχήματος, των διαδικασιών κλεισίματος λωρίδων κυκλοφορίας,
- (iii) την ασφαλή λειτουργία του Ε.Π. και την ασφάλεια των Χρηστών, των υπαλλήλων του Παραχωρησιούχου και των επιτρεπομένων επισκεπτών του Ε.Π. σύμφωνα με τους Κανονισμούς Υγιεινής και Ασφάλειας,
- (iv) την επιβολή, είσπραξη, λογιστική ρύθμιση και καταγραφή διοδίων,
- (v) τη στελέχωση των σταθμών διοδίων,
- (vi) τη διάταξη των σταθμών διοδίων,
- (vii) τις διαδικασίες αυτόματης αναγνώρισης οχημάτων.
- (viii) τα πορίσματα της Μελέτης Ανάλυσης Κινδύνων Σηράγγων που υποχρεούται να εκπονήσει ο Παραχωρησιούχος.

23.5.3 Το Εγχειρίδιο Λειτουργίας, συντάσσεται και υποβάλλεται σε δύο (2) Φάσεις, κατά προϋούσα λεπτομέρεια:

Α' Φάση: Αφορά στα Υφιστάμενα Τμήματα του Έργου και υποβάλλεται από τον Παραχωρησιούχο στον Ανεξάρτητο Μηχανικό εντός της πρώτης Αποκλειστικής Τμηματικής Προθεσμίας, με κοινοποίηση αντιγράφου στο Δημόσιο.

Β' Φάση: Αφορά τα περαιωμένα Νέα Τμήματα Παραχωρησιούχου και είναι το Εγχειρίδιο της Α' Φάσης συμπληρωμένο για τις ανάγκες

των Νέων Τμημάτων Παραχωρησιούχου. Υποβάλλεται στον Ανεξάρτητο Μηχανικό με κοινοποίηση αντιγράφου στο Δημόσιο τουλάχιστον δύο (2) μήνες προ της προβλεπόμενης ημερομηνία έκδοσης της σχετικής Β.Π.Ε. της οποίας και αποτελεί μέρος.

- 23.5.4** Μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την ημερομηνία υποβολής έκαστου Εγχειριδίου Λειτουργίας (Α' ή Β' Φάσης), ο Ανεξάρτητος Μηχανικός θα κοινοποιήσει στον Παραχωρησιούχο και το Δημόσιο την απόφασή του για την έγκριση ή μη του Εγχειριδίου Λειτουργίας.
- 23.5.5** Μέσα σε προθεσμία δέκα τεσσάρων (14) ημερών από την κοινοποίηση της ανωτέρω απόφασης του Ανεξάρτητου Μηχανικού, το Δημόσιο και ο Παραχωρησιούχος μπορούν να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους στον Ανεξάρτητο Μηχανικό. Στην περίπτωση αυτή, ο Ανεξάρτητος Μηχανικός οφείλει εντός προθεσμίας επτά (7) ημερών από τη λήψη των παρατηρήσεων είτε να αποδεχτεί τις παρατηρήσεις είτε να εμμένει στην αρχική του απόφαση.
- 23.5.6** Η απόφαση αυτή του Ανεξάρτητου Μηχανικού είναι οριστική και δεσμευτική, εκτός εάν και μέχρις ότου ανατραπεί από την Επιτροπή Επίλυσης Τεχνικών Διαφορών, κατόπιν προσφυγής του Δημοσίου ή του Παραχωρησιούχου κατά της απόφασης αυτής εντός προθεσμίας επτά (7) ημερών από την ημερομηνία κοινοποίησής της.
- 23.5.7** Σε περίπτωση που ο Ανεξάρτητος Μηχανικός δεν εγκρίνει το Εγχειρίδιο Λειτουργίας και το Δημόσιο ή ο Παραχωρησιούχος δεν έχουν υποβάλει αντιρρήσεις ως προς την απόφαση αυτή ή σε περίπτωση που η Επιτροπή Επίλυσης Τεχνικών Διαφορών αποφασίσει ότι δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις έγκρισης του Εγχειριδίου Λειτουργίας, ο Ανεξάρτητος Μηχανικός οφείλει να υποβάλει στον Παραχωρησιούχο και να κοινοποιήσει στο Δημόσιο τις παρατηρήσεις του με τη μορφή καταγραφής των ελλείψεων και να δώσει εντολή στον Παραχωρησιούχο να συμπληρώσει το Εγχειρίδιο

Λειτουργίας. Μετά την εν λόγω συμπλήρωση, ο Παραχωρησιούχος μπορεί να υποβάλει εκ νέου το Εγχειρίδιο Λειτουργίας προς έγκριση, οπότε θα εφαρμόζονται και πάλι οι διατάξεις του παρόντος Άρθρου.

23.5.8 Ο Παραχωρησιούχος οφείλει να εξασφαλίσει ότι το Εγχειρίδιο Λειτουργίας θα ενημερώνεται τακτικά από καιρό σε καιρό ώστε να απεικονίζει τις πιο σύγχρονες τεχνικές εξελίξεις και κανονισμούς ασφάλειας.

23.5.9 Η έγκριση του Εγχειριδίου Λειτουργίας Β' Φάσης, αποτελεί τμήμα της διαδικασίας έκδοσης της Βεβαίωσης Περάτωσης Εργασιών της Περιόδου Μελετών – Κατασκευών (ΒΠΕ_{Τ1}).

23.6 Εγχειρίδια Επιθεώρησης και Συντήρησης ΕΠ και Τ.Ε.

23.6.1 Ο Παραχωρησιούχος υποχρεούται να συντάξει και να παραδώσει λεπτομερή και πλήρη Εγχειρίδια Επιθεώρησης και Συντήρησης του Ε.Π. και των Τ.Ε. (τα «Εγχειρίδια Επιθεώρησης και Συντήρησης», σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Προσαρτήματος 2 της παρούσας. Το Δημόσιο υποχρεούται να συνδράμει τον Παραχωρησιούχο, έτσι ώστε να καταστεί εφικτή η έγκαιρη συνεργασία και συμφωνία των εμπλεκόμενων Αρμόδιων Αρχών στην σύνταξη και έγκριση των Εγχειριδίων Επιθεώρησης και Συντήρησης του Ε.Π.

23.6.2 Τα Εγχειρίδια Επιθεώρησης και Συντήρησης του ΕΠ και των ΤΕ πρέπει να περιλαμβάνουν:

- (i) τα Σχέδια Δράσης που έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα ανωτέρω,
- (ii) οδηγίες και κατευθυντήριες γραμμές για την επιθεώρηση, την καλή λειτουργία, τη συντήρηση, τους συνήθεις ελέγχους και την αποκατάσταση βλαβών,
- (iii) τη διαδικασία και τους χρόνους εκτέλεσης των εργασιών επιθεώρησης και συντήρησης σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα Περιόδων Λειτουργίας και Τ3.

- 23.6.3** Τα Εγχειρίδια Επιθεώρησης και Συντήρησης ΕΠ και ΤΕ συντάσσονται και υποβάλλονται στον Ανεξάρτητο Μηχανικό από τον Παραχωρησιούχο, με κοινοποίηση στο Δημόσιο σε δύο (2) φάσεις, κατά προϊούσα λεπτομέρεια και ακρίβεια και σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Άρθρο 23.5.3.
- 23.6.4** Μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την ημερομηνία υποβολής των Εγχειριδίων Επιθεώρησης και Συντήρησης της κάθε φάσης, ο Ανεξάρτητος Μηχανικός εγκρίνει το Εγχειρίδιο Επιθεώρησης και Συντήρησης και κοινοποιεί στο Δημόσιο την απόφασή του αυτή.
- 23.6.5** Μέσα σε προθεσμία δέκα τεσσάρων (14) ημερών από την κοινοποίηση της ανωτέρω απόφασης του Ανεξάρτητου Μηχανικού, το Δημόσιο δικαιούται να υποβάλει τις παρατηρήσεις του στον Ανεξάρτητο Μηχανικό, με κοινοποίηση στον Παραχωρησιούχο. Στην περίπτωση αυτή, ο Ανεξάρτητος Μηχανικός οφείλει εντός προθεσμίας επτά (7) ημερών από την τελευταία κοινοποίηση είτε να αποδεχτεί τις παρατηρήσεις είτε να εμμένει στην αρχική του απόφαση.
- 23.6.6** Η απόφαση αυτή του Ανεξάρτητου Μηχανικού είναι οριστική και δεσμευτική, εκτός εάν είτε το Δημόσιο είτε ο Παραχωρησιούχος διαφωνούν με την απόφαση αυτή, οπότε θα ενημερώσουν αμέσως τον Ανεξάρτητο Μηχανικό και μπορούν μέσα σε προθεσμία επτά (7) ημερών από την ημερομηνία κοινοποίησης της απόφασης αυτής του Ανεξάρτητου Μηχανικού να παραπέμψουν το ζήτημα στην Επιτροπή Επίλυσης Τεχνικών Διαφορών.
- 23.6.7** Σε περίπτωση που ο Ανεξάρτητος Μηχανικός δεν εγκρίνει τα Εγχειρίδια Επιθεώρησης και Συντήρησης και το Δημόσιο ή ο Παραχωρησιούχος δεν έχουν υποβάλει αντιρρήσεις ως προς την απόφαση αυτή ή σε περίπτωση που η Επιτροπή Επίλυσης Τεχνικών Διαφορών αποφασίσει ότι δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις έγκρισης των Εγχειριδίων Επιθεώρησης και Συντήρησης, ο Ανεξάρτητος Μηχανικός οφείλει να υποβάλει στον Παραχωρησιούχο και να κοινοποιήσει στο Δημόσιο τις παρατηρήσεις του με τη μορφή καταγραφής των

ελλείψεων και να δώσει εντολή στον Παραχωρησιούχο να συμπληρώσει τα Εγχειρίδια Επιθεώρησης και Συντήρησης. Μετά την εν λόγω συμπλήρωση, ο Παραχωρησιούχος μπορεί να υποβάλει εκ νέου τα Εγχειρίδια Επιθεώρησης και Συντήρησης προς έγκριση, οπότε θα εφαρμόζονται και πάλι οι διατάξεις του παρόντος

- 23.6.8 Οι διαδικασίες που περιγράφονται στο Εγχειρίδιο Λειτουργίας Ε.Π και στο Εγχειρίδια Επιθεώρησης και Συντήρησης του Ε.Π και των Τ.Ε πρέπει να είναι συμβατές, όπου αρμόζει, με το πρότυπο ISO 9001.
- 23.6.9 Ο Παραχωρησιούχος οφείλει να εξασφαλίσει ότι τα Εγχειρίδια Επιθεώρησης και Συντήρησης θα ενημερώνονται τακτικά από καιρό σε καιρό ώστε να απεικονίζουν τις πιο σύγχρονες τεχνικές εξελίξεις και κανονισμούς ασφάλειας.
- 23.6.10 Η έγκριση του Εγχειριδίου Επιθεώρησης και Συντήρησης του Ε.Π. και των Τ.Ε., αποτελεί τμήμα της διαδικασίας έκδοσης της Βεβαίωσης Περάτωσης Εργασιών της Περιόδου Μελετών – Κατασκευών.

23.7 Ευθύνη κατά το Χρόνο Εγγύησης Ε.Π.

Κατά τον Χρόνο Εγγύησης Ε.Π. (Περίοδος T3) ο Παραχωρησιούχος εγγυάται την καλή κατάσταση και λειτουργία του Ε.Π., έχει την υποχρέωση και αποκαθιστά με δαπάνες του βλάβες στο Ε.Π ή επιβαρύνεται με τη δαπάνη αποκατάστασης, σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση και τις ειδικότερες προβλέψεις του Εγχειριδίου Επιθεώρησης και Συντήρησης και είναι υπεύθυνος για την ασφάλειά του σε ό,τι αφορά τα δομικά στοιχεία και τον εξοπλισμό του, δεν θα υποχρεούται όμως να αποκαθιστά βλάβες που έχουν προκληθεί από Ανωτέρα Βία (πλην της περιπτώσεως του Άρθρου 22.3 (ii)), από συνήθη φθορά ή από υπαιτιότητα του Δημοσίου ή προσώπων στα οποία το Δημόσιο τυχόν έχει αναθέσει τη λειτουργία ή/και συντήρηση του ΕΠ.

24. Εκμετάλλευση του Έργου Παραχώρησης

24.1 Σύστημα Είσπραξης και Διαχείρισης Διοδίων Τελών

- 24.1.1 Ο Παραχωρησιούχος οφείλει να εγκαταστήσει και να λειτουργήσει ένα σύγχρονο ηλεκτρονικό σύστημα

είσπραξης και διαχείρισης διοδίων, το οποίο θα περιλαμβάνει τη δυνατότητα λογιστικής καταγραφής για κάθε μία κατηγορία διοδίων και οχημάτων.

24.1.2 Ο Παραχωρησιούχος δικαιούται να εγκαταστήσει και να λειτουργήσει:

- (i) ανοικτό σύστημα διοδίων δηλαδή:
 - μόνο με μετωπικούς σταθμούς διοδίων,
 - με μετωπικούς και πλευρικούς σταθμούς διοδίων
- (ii) κλειστό σύστημα διοδίων με πλήρη έλεγχο όλων των εισόδων – εξόδων του Ε.Π. που επιτρέπει την πλήρη εφαρμογή της αρχής του καθορισμού του καταβαλλόμενου από τον Χρήστη Διοδίου Τέλους ανάλογα με την διανυόμενη απόσταση.

24.1.3 Με δεδομένο το χαρακτήρα του Έργου και την υποχρέωση τήρησης των Αρχών Διαλειτουργικότητας του Διευρωπαϊκού Δικτύου, ο Παραχωρησιούχος θα πρέπει να μεριμνήσει για τη σταδιακή εγκατάσταση ηλεκτρονικού συστήματος διοδίων με την υποχρέωση πάντως λειτουργίας και χειροκίνητης πύλης καταβολής διοδίων σε κάθε σταθμό διοδίων.

Στην περίπτωση που ο Παραχωρησιούχος λειτουργεί ανοικτό σύστημα διοδίων, τότε θα πρέπει να εγκαταστήσει σε κάθε μετωπικό και πλευρικό σταθμό διοδίων μια τουλάχιστον πύλη ανά κατεύθυνση που θα λειτουργεί αδιαλείπτως με χειροκίνητο σύστημα καταβολής διοδίων.

Διευκρινίζεται ότι σε πλευρικούς σταθμούς διοδίων, το χειροκίνητο σύστημα καταβολής μπορεί να παρέχεται με δυνατότητα πληρωμής του αντιτίμου του Διοδίου Τέλους μέσω συσκευής που θα δέχεται νομίσματα σε διάφορες αξίες του Ευρώ και η οποία θα μπορεί να επιστρέφει το τυχόν υπερβάλλον ποσό από το οφειλόμενο αντίτιμο (δίνει ρέστα). Η συσκευή αυτή θα πρέπει να τοποθετείται στη θέση όπου θα υπάρχει φυλάκιο με πλήρη εξοπλισμό για λειτουργία με εισπράκτορα, ώστε να είναι δυνατή η εναλλακτική λειτουργία είσπραξης μέσω της συσκευής ή του εισπράκτορα σε έκτακτες περιπτώσεις (π.χ. βλάβη της

συσκευής, κυκλοφοριακή αιχμή κλπ.). Η συσκευή πρέπει να είναι εφοδιασμένη με μικροφωνική εγκατάσταση που, σε περίπτωση αδυναμίας καταβολής του αντιτίμου, θα επιτρέπει την επικοινωνία του Χρήστη με το προσωπικό του Παραχωρησιούχου ώστε να επιλύεται τυχόν πρόβλημα εκτέλεσης της πληρωμής εντός δεκαλέπτου. Παράλληλα θα υπάρχει εγκατάσταση κλειστού συστήματος τηλεόρασης (CCTV) παρακολούθησης της εκτελούμενης πράξης πληρωμής. Σε κάθε περίπτωση ισχύουν οι περιορισμοί για τις καθυστερήσεις σύμφωνα με το Άρθρο 24.1.6.

24.1.4 Το ηλεκτρονικό σύστημα είσπραξης Διοδίων Τελών που θα εγκατασταθεί σύμφωνα με το Άρθρο 24.1.3 θα πρέπει κατ' ελάχιστο να είναι τεχνολογίας μικροκυμάτων 5,8 GHz. (άρθρο 2 παρ. 1.γ οδηγίας 2004/52 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 29/04/2004 – OJ L 124/124) ώστε να είναι σε θέση να αντιμετωπίσει την καθιέρωση ενιαίου εθνικού ή ευρωπαϊκού ηλεκτρονικού συστήματος συλλογής διοδίων τελών.

24.1.5 (1) Ο Παραχωρησιούχος δύναται να επιλέξει ως συμπληρωματικό του συστήματος του Άρθρου 24.1.3 ή και, υπό τον περιορισμό του προτελευταίου εδαφίου της παρούσας παραγράφου, κατ' αποκλειστικότητα, την εγκατάσταση πλήρως αυτοματοποιημένου συστήματος διαχείρισης διελεύσεων και είσπραξης διοδίων με ελεύθερη ροή οχημάτων (χωρίς δρύφρακτο - Free Flow system) που θα συνδυάζεται με σύστημα αναγνώρισης των πινακίδων κυκλοφορίας (license plate recognition) για την καταγραφή των παραβατών καταβολής Διοδίων Τελών. Στην περίπτωση της αποκλειστικής χρήσης της ελεύθερης ροής οχημάτων, ο Παραχωρησιούχος υποχρεούται να προβλέπει και την εγκατάσταση των αναγκαίων διαδρόμων χειροκίνητης είσπραξης διοδίων σύμφωνα με το Άρθρο 24.1.3, ούτως ώστε να δύναται να εξυπηρετούνται Χρήστες που δεν έχουν προμηθευτεί ηλεκτρονική συσκευή διέλευσης. Τα Έσοδα του Παραχωρησιούχου υπολογίζονται με βάση τις πραγματοποιηθείσες διελεύσεις.